

# Conturile financiare ale Republicii Moldova

## trimestrul III 2025 (date experimentale)

### I. Necesarul / capacitatea netă de finanțare

În trimestrul III 2025, necesarul net de finanțare al economiei naționale a constituit -16 708 milioane lei, cu 265 milioane lei mai puțin față de trimestrul III 2024 (diagrama 1).

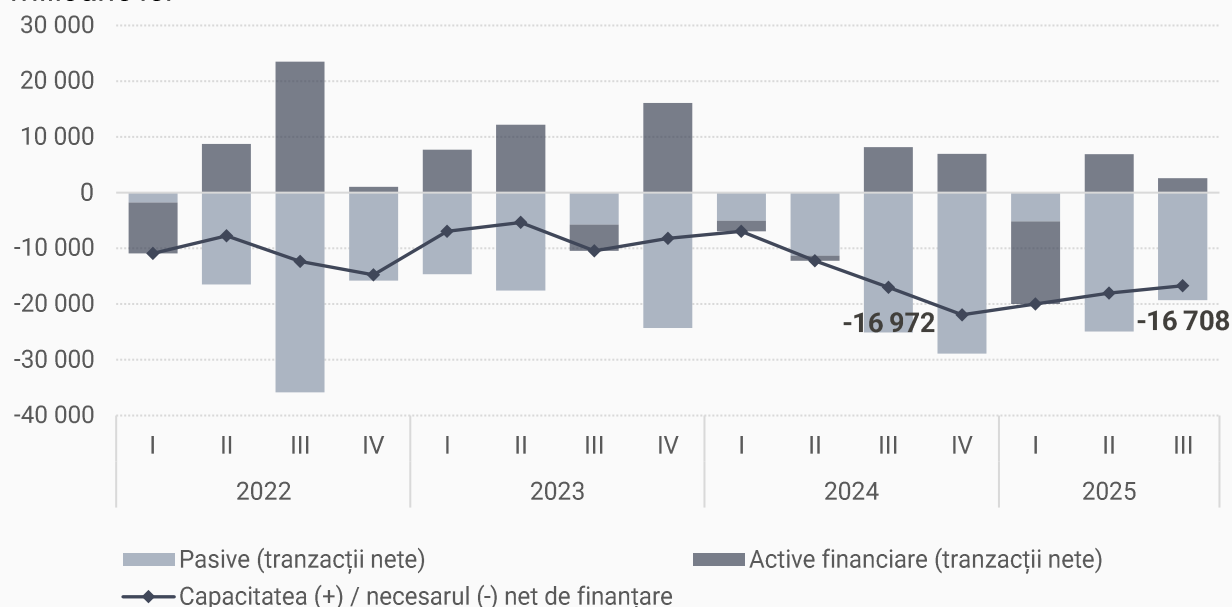
Capacitatea / necesarul net de finanțare reprezintă conceptul-cheie în cadrul conturilor financiare naționale ale unei țări. Conturile financiare înregistrează fluxul de fonduri care intră și ies din economie și facilitează procesul de evaluare a „sănătății financiare” și a poziției fiscale a guvernului și a țării în ansamblu.

**Capacitatea netă de finanțare** – reprezintă valoarea totală netă a resurselor financiare pe care o țară, un sector instituțional sau o unitate instituțională (cum ar fi o gospodărie a populației) le economisește în perioada de referință și le poate pune la dispoziția altor țări, sectoare sau unități instituționale, prin intermediul instrumentelor financiare.

**Necesarul net de finanțare** – reprezintă valoarea totală netă a resurselor financiare de care o țară, un sector instituțional sau o unitate instituțională (cum ar fi o gospodărie a populației) are nevoie în perioada de referință pentru a realiza toate tranzacțiile sale financiare.

Capacitatea / necesarul net de finanțare se calculează ca diferență între valoarea netă a tranzacțiilor cu active financiare și valoarea netă a tranzacțiilor cu pasivele unei țări, ale unui sector sau ale unei unități instituționale. Dacă valoarea calculată este pozitivă se constată că există capacitate netă de finanțare, iar dacă valoarea acestui indicator este negativă, atunci se atestă un necesar net de finanțare.

**Diagrama 1.** Capacitatea netă (+) / necesarul net (-) de finanțare a economiei naționale, milioane lei<sup>1</sup>

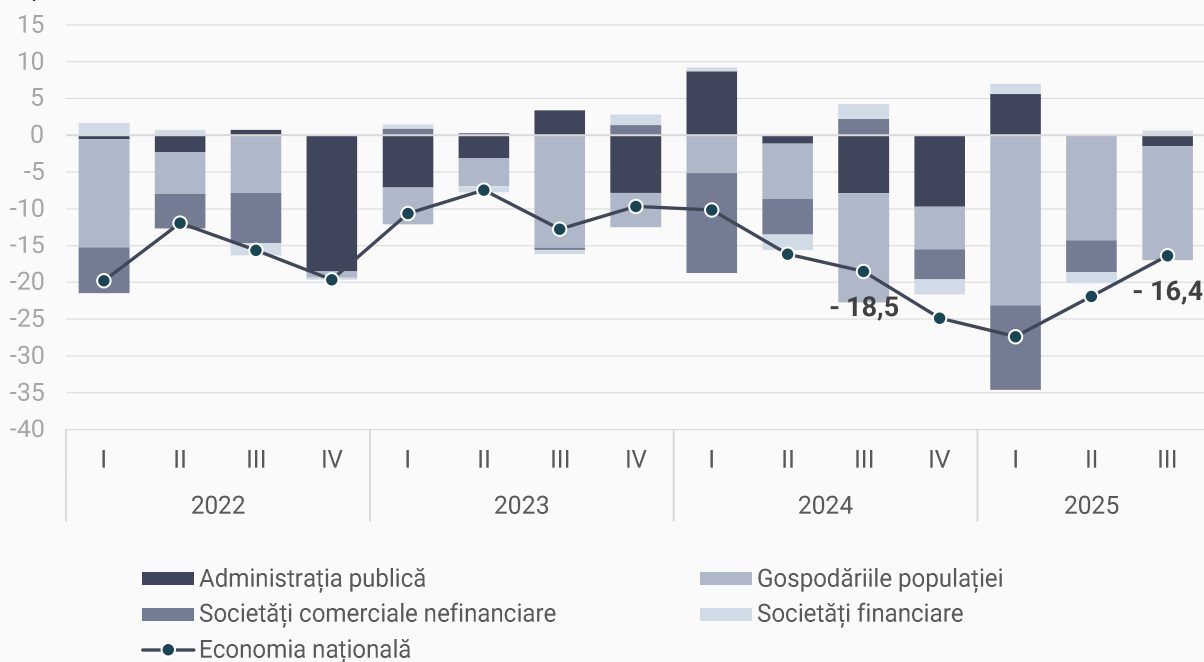


<sup>1</sup> Tranzacțiile nete reprezintă achizițiile nete de active financiare și contractarea netă de datorii. Achizițiile nete de active financiare se referă la diferența dintre achiziții și vânzări de active financiare pe parcursul perioadei

Necesarul net de finanțare al economiei naționale a constituit 16 708 milioane lei, fiind determinat, în principal, de sectorul gospodăriilor populației<sup>2</sup> (S.14+S.15), care a avut cea mai mare contribuție asupra acestui indicator. Sectorul administrației publice (S.13) a contribuit, de asemenea, la formarea necesarului net de finanțare, însă într-o măsură mai redusă, în timp ce sectorul societăților comerciale nefinanciare (S.11) și sectorul societăților financiare (S.12) au înregistrat o capacitate netă de finanțare.

În perioada analizată, raportul dintre necesarul net de finanțare al economiei naționale și produsul intern brut (PIB) a constituit 16,4 la sută, cu 2,1 puncte procentuale mai puțin față de trimestrul III 2024 (diagrama 2). Sectorul gospodăriilor populației (S.14+S.15) a înregistrat o creștere a acestui indicator de la 14,9 la sută în trimestrul III 2024 la 15,5 la sută în perioada de raportare.

**Diagrama 2.** Capacitatea netă (+) / necesarul net (-) de finanțare a sectoarelor economiei naționale raportată la PIB, %



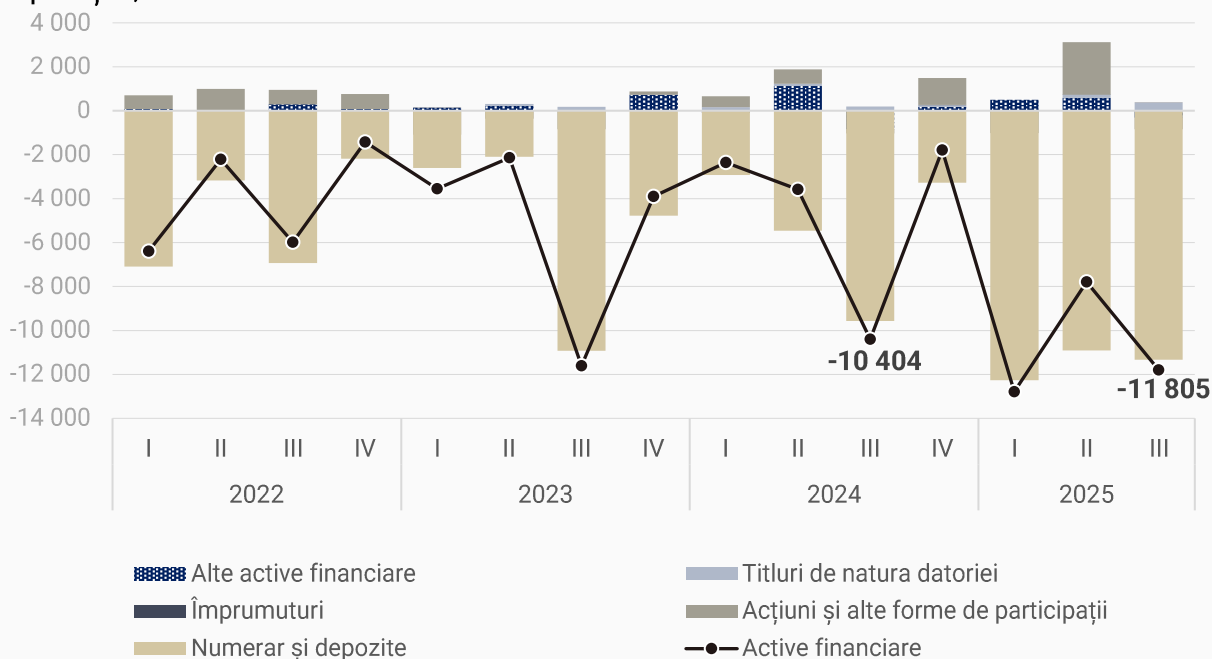
Tranzacțiile nete aferente activelor financiare ale sectorului **gospodăriilor populației (S.14+S.15)** au totalizat -11 805 milioane lei (diagrama 3).

Valoarea acestora a fost determinată, preponderent, de tranzacțiile aferente numerarului și depozitelor, care au înregistrat o valoare netă de -11 331 milioane lei.

analizate, pe când contractarea netă de datorii se referă la diferența dintre contractarea și rambursarea de datorii.

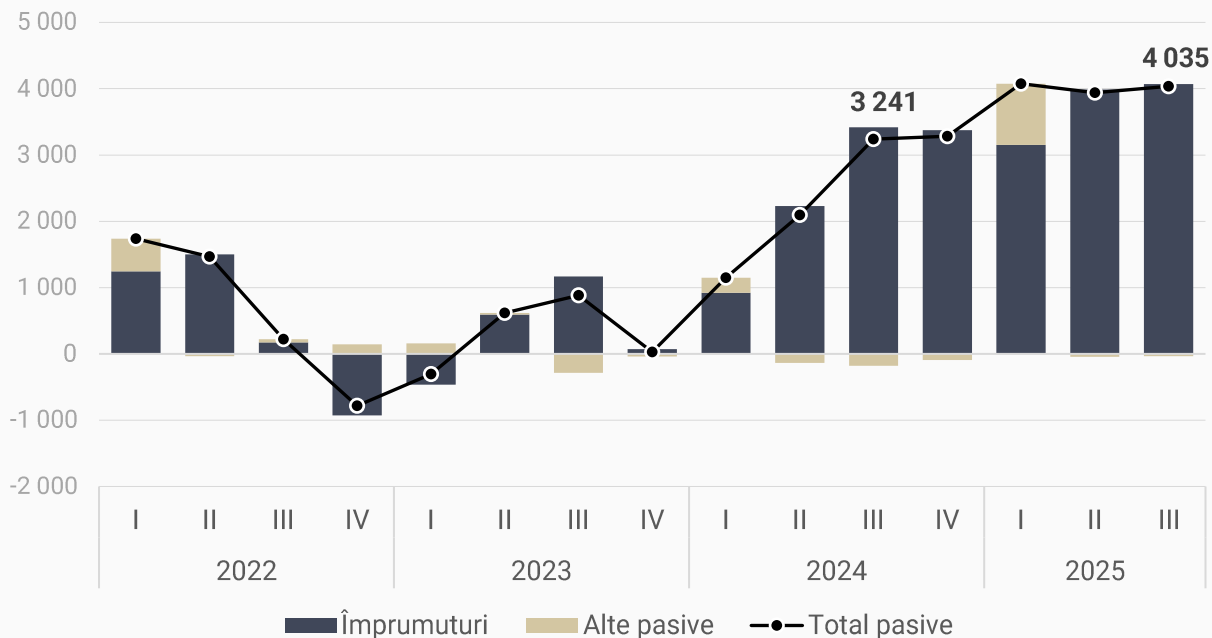
<sup>2</sup> Se includ și instituțiile necomerciale în serviciul gospodăriilor populației

**Diagrama 3.** Tranzacțiile nete aferente activelor financiare ale sectorului gospodăriilor populației, milioane lei



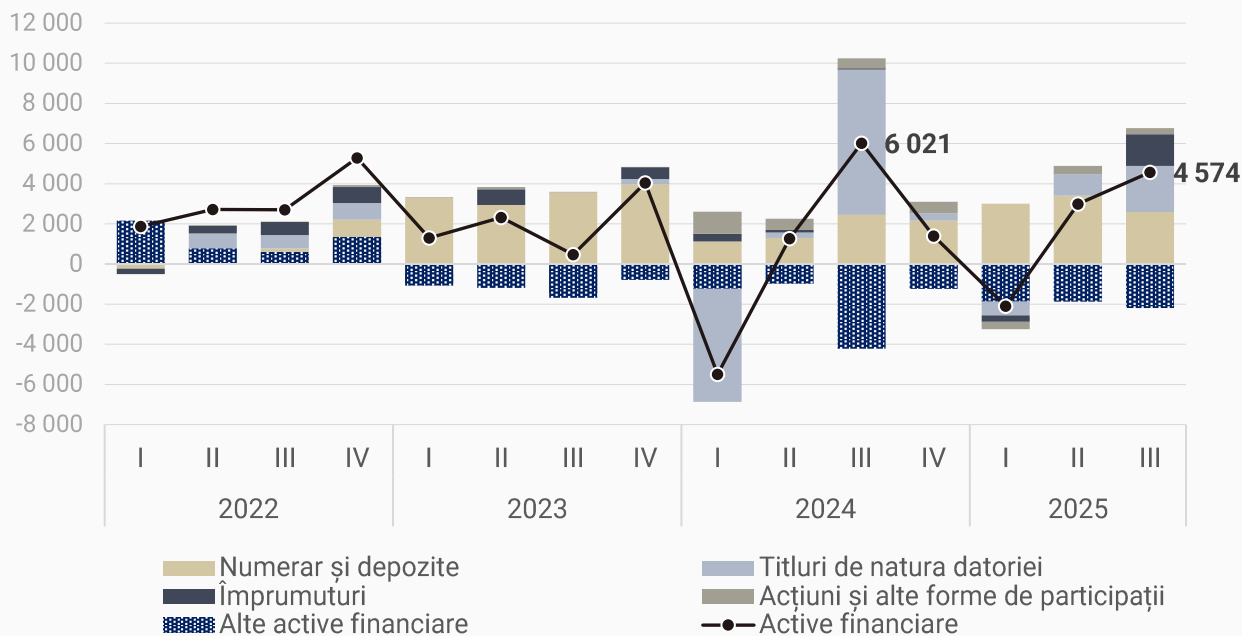
Tranzacțiile nete cu pasivele gospodăriilor populației au totalizat +4 035 milioane lei, fiind influențate de împrumuturile contractate care au constituit +4 067,5 milioane lei (diagrama 4).

**Diagrama 4.** Tranzacțiile nete aferente pasivelor sectorului gospodăriilor populației, milioane lei



**Societățile comerciale nefinanciare (S.11)** au înregistrat în trimestrul III 2025 tranzacții nete cu active financiare în valoare de +4 574 milioane lei. În structura acestora tranzacțiile nete cu numerar și depozite au însumat +2 586 milioane lei, iar achizițiile nete de titluri de natura datoriei au constituit +2 297 milioane lei (diagrama 5).

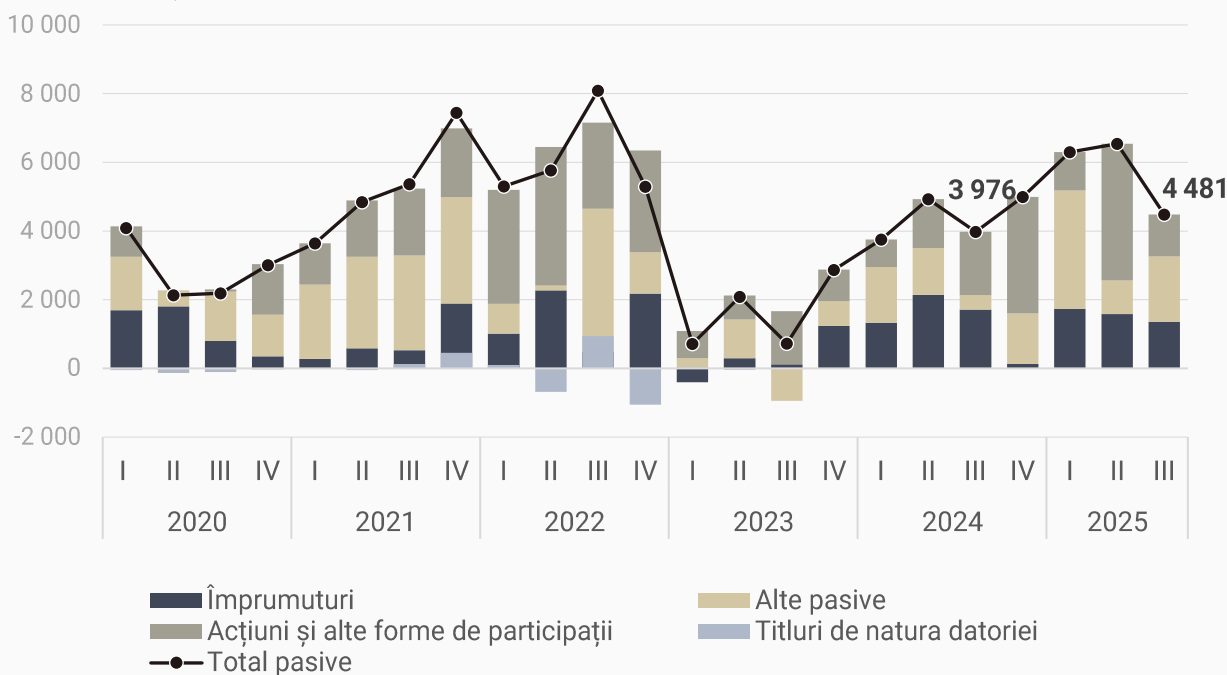
**Diagrama 5.** Tranzacțiile nete aferente activelor financiare ale sectorului societăților comerciale nefinanciare, milioane lei



Tranzacțiile nete aferente pasivelor în trimestrul III 2025 au constituit +4 481 milioane lei comparativ cu +3 976 milioane lei în trimestrul III 2024.

Tranzacțiile nete de contractare a creditelor comerciale și avansurilor au influențat cel mai mult evoluția pasivelor sectorului, însumând +1 654 milioane lei. Totodată, tranzacțiile nete cu împrumuturi primite au constituit 1 361 milioane lei, în timp ce emisiunile nete de acțiuni și alte forme de participații au fost estimate la valoarea netă de +1 218 milioane lei (diagrama 6).

**Diagrama 6.** Tranzacțiile nete aferente pasivelor sectorului societăților comerciale nefinanciare, milioane lei



## II. Matricele „de la cine către cine”

Conturile financiare și bilanțurile sectoriale (CFBS), în prezentarea lor standard, furnizează informație privind activele și pasivele financiare ale sectoarelor economiei naționale, dezagregate pe instrumente financiare. Această prezentare a CFBS servește mai multor scopuri, cum ar fi: prezentarea sectoarelor economiei naționale și a instrumentelor utilizate, analiza fluxurilor de credite și depozite, precum și evaluarea valorii financiare nete a economiei naționale. Cu toate acestea, o astfel de prezentare nu este concepută pentru a dezvălui și a analiza detaliat relațiile dintre sectoarele instituționale, din perspectiva cine furnizează și cine utilizează fondurile (de exemplu, valoarea creditelor acordate de către sectorul financiar, divizate pe debitori).

Matricele CFBS „de la cine către cine” sunt prezentări statistice, în care pozițiile bilanțiere sau tranzacțiile financiare nete ale sectoarelor sunt reflectate în funcție de sectorul contrapartidei (de exemplu, creditorii și debitorii sunt prezentați pentru fiecare activ și pasiv).

Matricea „de la cine către cine” conține pe orizontală tranzacțiile nete aferente activelor sectoarelor economiei și pe verticală tranzacțiile nete aferente pasivelor sectoarelor economiei. Astfel, relațiile între sectoare sunt reflectate la intersecția coloanelor și rândurilor respective.

Dezvoltarea matricelor „de la cine către cine” contribuie la o înțelegere mai bună a modului de funcționare a economiei: cine pe cine finanțează și cine față de cine este expus, în ce sumă și prin ce instrument financiar. Prin urmare, identificarea relațiilor intersectoriale contribuie la analiza modului în care șocurile financiare s-ar putea propaga în întreaga economie sau pentru a evalua expunerile trans-sectoriale prin intermediul unui anumit instrument financiar.

### Împrumuturi

Datele „de la cine către cine” arată că sectorul societăților financiare (S.12), a avut rolul principal în finanțarea economiei naționale și a gospodăriilor populației în trimestrul III 2025, (volum în valoare netă de +6 401 milioane lei).

Tranzacțiile nete cu împrumuturile contractate de la sectorul extern au constituit +1 687 milioane lei, inclusiv tranzacțiile efectuate de administrația publică (tabelul 1).

**Tabel 1.** Matricea „De la cine către cine” aferentă împrumuturilor, milioane lei

active \ pasive	S.1	S.11	S.12	S.13	S.14+S.15	S.2	total
S.1		1 502	924	-47	4 030	1 728	<b>8 137</b>
S.11	-70		-70			1 657	<b>1 587</b>
S.12	6 401	1 558	861	-47	4 030	72	<b>6 472</b>
S.13	64	-55	120				<b>64</b>
S.14+S.15	14		14				<b>14</b>
S.2	1 687	-142	385	1 406	38		<b>1 687</b>
Total	<b>8 096</b>	<b>1 361</b>	<b>1 309</b>	<b>1 358</b>	<b>4 068</b>	<b>1 728</b>	

Notă: S.1 - Economia națională, S.11 - Societăți comerciale nefinanciare; S.12 – Societăți financiare; S.13 - Administrația publică; S.14+S.15 - Gospodăriile populației și instituțiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației; S.2 - Restul lumii

## Numerar și depozite

Pe parcursul trimestrului III 2025, sectoarele economiei naționale au efectuat tranzacții nete de încasare a numerarului și plasare a depozitelor în sectorul financiar în valoare de +7 123 milioane lei. Sectorul „Restului Lumii (S.2) a înregistrat tranzacții nete aferente diminuării numerarului și depozitelor deținute de către sectoarele economiei naționale în mărime de -10 060 milioane lei. Valoarea acestor tranzacții se datorează, în mare parte, vânzărilor nete de valută efectuate de sectorul gospodăriilor populației, care au constituit -13 653 milioane lei (tabelul 2).

**Tabel 2.** Matricea „De la cine către cine” aferentă numerarului și depozitelor, milioane lei

active \ pasive	S.1	S.12	S.2	total
S.1		7 123	-10 060	<b>-2 938</b>
S.11	2 585	2 585	1	<b>2 586</b>
S.12	1 636	1 636	3 592	<b>5 228</b>
S.13	580	580		<b>580</b>
S.14+S.15	2 323	2 323	-13 653	<b>-11 331</b>
S.2	316	316		<b>316</b>
Total	<b>7 439</b>	<b>7 439</b>	<b>-10 060</b>	